

УДК 330.3

DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-1834/2024-10.5>**Сидоров О.А.**кандидат економічних наук,
докторант кафедри девелопменту нерухомості,
фінансів, обліку та маркетингу
*Навчально-науковий інститут**«Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»
Українського державного університету науки і технологій***Sydorov Oleksandr***Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture
The Ukrainian State University of Science and Technologies*

ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЧНИХ ІНІЦІАТИВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

FORMATION AND IMPLEMENTATION OF STRATEGIC INITIATIVES TO ENSURE INNOVATIVE AND INFORMATIONAL CHANGES IN THE NATIONAL ECONOMY

В сучасних умовах доведено актуальність питання формування та реалізації стратегічних ініціатив забезпечення інноваційно-інформаційних змін на макро-рівні. Метою дослідження стало узагальнення результатів оцінки інноваційно-інформаційних змін в національній економіці та окреслення основних пакетів стратегічних ініціатив їхнього стратегічного забезпечення, орієнтованих на якісні перетворення в національній економіці. Подано узагальнюючі результати оцінки інноваційно-інформаційних змін в національній економіці за 2015–2022 роки. Визначено пакети стратегічних ініціатив, що прямо або опосередковано впливають на драйвери якісних перетворень національної економіки на основі інноваційно-інформаційних змін. Визначено оптимальні значення індикаторів інноваційно-інформаційних змін для покращення показників функціонування національної економіки.

Ключові слова: національна економіка, інноваційно-інформаційні зміни, стратегічне забезпечення, драйвери якісних перетворень, стратегічні ініціативи.

In modern conditions, the relevance of the problem of formation and implementation of strategic initiatives to ensure innovative and informational changes at the macro level has been proven. The views of scientists on the role and significance of innovative and informational changes in the national economy, the importance of their strategic support are considered. It was established that the problem of forming and implementing strategic initiatives in the context of ensuring innovative and informational changes in the national economy should be considered in more detail. The purpose of the study was to generalize the results of the assessment of innovative and informational changes in the national economy and outline the main packages of strategic initiatives for their strategic support, focused on qualitative transformations in the national economy. Summarizing results of the assessment of innovative and informational changes in the national economy for 2015–2022 are presented. Packages of strategic initiatives that directly or indirectly affect the drivers of qualitative transformations of the national economy based on innovative and informational changes have been identified. The basis for the development of strategic initiatives was the ten packages of strategic initiatives proposed by the Ministry of Digital Transformation, formed during the development of the innovation ecosystem in Ukraine, which are supplemented by two additional packages of strategic initiatives. It was found that

individual components of strategic security directly affect the implementation of strategic initiatives. Such components are organizational, resource, institutional, information and motivational support. A mechanism for the implementation of strategic initiatives to ensure innovative and informational changes has been built, taking into account the components of strategic support that directly affect the implementation of strategic initiatives. An optimization model of the composite indicator of the functioning of the national economy was built, taking into account the influence on it of the dependence between the indicators of the functioning of the national economy (static and dynamic) and the composite indicator of innovative and informational changes and its dynamics. The optimal values of the indicators of innovative and informational changes for improving the indicators of the functioning of the national economy were determined.

Keywords: national economy, innovative and informational changes, strategic support, drivers of quality transformations, strategic initiatives.

Постановка проблеми. Функціонування національної економіки є безперервним процесом, який має бути націленим на самовдосконалення. Пошук чинників, які обумовлюють якісні перетворення в національній економіці, створюють підґрунтя для них, набуває першочергового значення. Такими чинниками закономірно вважають інноваційні та інформаційні зміни, які відіграють важливу роль, особливо в умовах поступової переорієнтації на постіндустріальну економіку, особливо в стратегічній перспективі. Таким чином, має приділятися достатня увага впровадженню стратегічних ініціатив забезпечення інноваційно-інформаційних змін в національній економіці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Роль та значення інноваційних та інформаційних процесів, а також змін в національній економіці, які обумовлені активізацією їх протікання, досліджували такі науковці, як Горбаченко С. [1, с. 9–20], Грущинська Н. [2, с. 27–29], Кириченко М. [3, с. 51–54], Ковпака А. [4], Краус Н. [5], Любчик К. [6, с. 29–33], Манцуров Д., Щукін Б., Дрига С. [7, с. 41–47], Старченко Г. [8], Чернишов О., Павловська Ю. [9, с. 145–162], Чех Л., Корогодова О. [10], Шевчук Ю. [11, с. 59–69] та інші. Автори вбачають у змінах інноваційного та інформаційного характеру запоруку забезпечення структурних зрушень в економіці та підвищення її інформаційного та технологічного рівня [1, с. 9–20], забезпечення розвитку національної економіки [2, с. 27–29;

5; 8; 11, с. 59–69], забезпечення незалежності країни, подолання розриву з економічно розвиненими країнами, підвищення її конкурентоспроможності [3, с. 51–54; 6, с. 29–33; 9, с. 155–156], прискорення темпів економічного зростання економіки України, в т.ч. на основі розширеного відтворення [4; 7, с. 43–46; 8; 10].

Дослідження науковців дають змогу дійти висновку, що на сучасному етапі саме інноваційно-інформаційні зміни можуть закласти основу для якісного покращення параметрів функціонування національної економіки країни, а отже потребують підвищеної уваги до процесу формування та реалізації стратегічних ініціатив забезпечення інноваційно-інформаційних змін національної економіки

Стратегічні ініціативи багатьма науковцями розглядалися як основні складові стратегічного управління або розробки стратегії управління. Такими науковцями є Калінеску Т., Пономарьова І. [12, с. 40–44], Артеменко Л., Рижикова Н., Лагодієнко В. [13, с. 75–82], Балан В., Подчерняєва В. [14], Рекуненко І., Кобушко Я., Рибальченко С., Марин М. [15, с. 221–227], які вбачають у стратегічних ініціативах комплекс заходів, що сприяє впровадженню прогресивно-орієнтованих зрушень, що дозволяє досягти поставленої мети.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проблема формування та реалізації стратегічних ініціатив саме в контексті забезпечення інноваційно-інформаційних змін в національній еконо-

міці має бути розглянута більш детально, враховуючи зростаючу роль цих змін в макроекономічних процесах.

Постановка завдання. Метою дослідження є узагальнення результатів оцінки інноваційно-інформаційних змін в національній економіці та окреслення основних пакетів стратегічних ініціатив їхнього стратегічного забезпечення, орієнтованих на якісні перетворення в національній економіці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розробка стратегічних ініціатив забезпечення інноваційно-інформаційних змін має ґрунтуватись на їх оцінці, для проведення якої доцільно використати спеціально-розроблений методичний підхід [16, с. 268–274]. Застосування запропонованого методичного підходу дозволило на підставі статистичної інформації [17–19] розрахувати значення зведеного показника інноваційно-інформаційних змін в національній економіці України.

Встановлено, що інноваційно-інформаційні зміни за 2015–2022 рік активізувались та значення зведеного показника інноваційно-інформаційних змін зросло з 0,108 пункту (незначні зміни) до 0,311 пункту (помірні зміни). Аналіз засвідчив, що в цілому інноваційно-інформаційні зміни є прогресивними та поступальними. Узагальнені результати аналізу інноваційно-інформаційних змін наведені на рис. 1.

Враховуючи результати оцінки інноваційно-інформаційних змін в національній економіці, було визначено драйвери (рушійні сили) якісних перетворень національної економіки на основі інноваційно-інформаційних змін. При цьому, основними драйверами якісних перетворень в короткостроковій перспективі (тобто за поточним впливом інноваційно-інформаційних змін на її функціонування) виступають динаміка інноваційних змін в сфері наукових досліджень і розробок та динаміка змін обсягів надання послуг в сфері інформації та телекомунікації.

В довгостроковій перспективі (тобто за накопиченим впливом інноваційно-інформаційних змін на її функціонування) такими драйверами є інноваційні зміни в сфері наукових досліджень і розробок та інформаційні перетворення в освіті.

Саме на активізацію цих змін мають спрямовуватись стратегічні ініціативи забезпечення інноваційно-інформаційних змін в національній економіці.

За основу для розробки стратегічних ініціатив пропонується взяти запропоновані Міністерством цифрової трансформації пакети стратегічних ініціатив, сформовані в ході розробки екосистеми інновацій в Україні, а саме:

- Пакет 1 «Сильна культура інноваційного підприємництва»;
- Пакет 2 «Комплексна підприємницька освіта для інноваторів»;

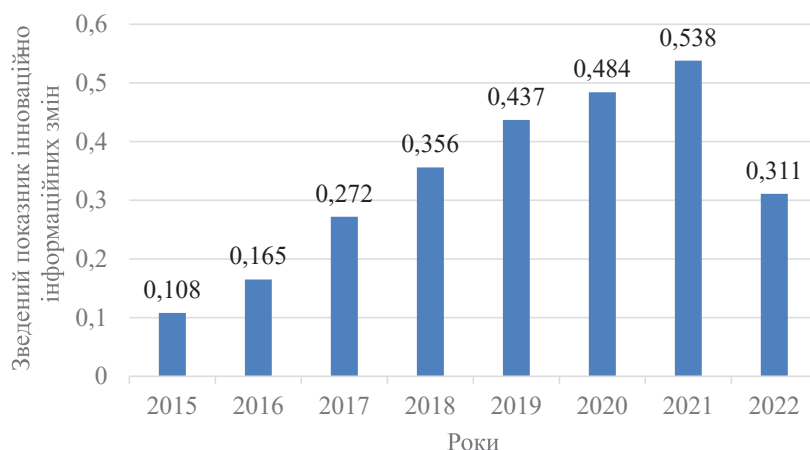

Рис. 1. Динаміка зведеного показника інноваційно-інформаційних змін

Джерело: побудовано автором

– Пакет 3 «Розвинена професійна та інноваційна освіта для талантів майбутнього»;

– Пакет 4 «Наука, як фундамент для інноваційного розвитку»;

– Пакет 5 «Широкі можливості фінансування для інноваторів»;

– Пакет 6 «Першокласні програми підтримки та акселерації для стартапів»;

– Пакет 7 «Активна інноваційна екосистема з сильними гравцями»;

– Пакет 8 «Інноваційна трансформація МСБ та великих компаній»;

– Пакет 9 «Інновації як норма в державному секторі»

– Пакет 10 «Високотехнологічний експорт як драйвер економічного зростання» [20]

Ряд стратегічних ініціатив в рамках окреслених пакетів чинять прямий вплив на інноваційні та інформаційні зміни, що є драйверами якісних перетворень національної економіки, інші ж чинять опосередкований вплив, активізуючи інші інноваційно-інформаційні перетворення.

На основі аналізу змісту стратегічних та програмних документів України, пов'язаних із розбудовою інформаційного суспільства та впровадженням інформаційних змін [21–22], було доповнено перелічені пакети стратегічних ініціатив двома додатковими пакетами, які мають бути розглянуті більш докладно.

До одинадцятого (першого із додаткових) пакету стратегічних ініціатив «Інформація доступна для кожного» запропоновано включати наступні ініціативи:

1. Забезпечення рівного доступу до інформаційно-комунікаційних технологій на основі всебічного розвитку цифрової інфраструктури:

а) Забезпечення безперешкодного доступу до високошвидкісного Інтернету всіх населених пунктів (насамперед сільських та малих міст);

б) Запровадження у приміщеннях державних органів, соціальних закладів та комунальних установ відкритих Wi-Fi зон для вільного під'єднання до Інтернету відвідувачами та працівниками;

в) Забезпечення міжнародних транспортних переходів, аеропортів, автомобільних та залізничних вокзалів доступом до Інтернету та облаштування відкритих Wi-Fi зон для відвідувачів та персоналу.

2. Створення умов для розвитку господарської діяльності у сфері інформатизації, створення умов для ринкової конкуренції в даній сфері.

3. Створення та розвиток системи державних інформаційних ресурсів, забезпечення цільового фінансування поширення Інтернету в державних установах, соціальних закладах, розміщених у віддалених населених пунктах або за їх межами.

4. Розповсюдження ІКТ у державному управлінні, місцевому самоврядуванні та суспільному житті.

5. Сприяння операторам в оформленні дозволів на розміщення телекомунікаційного обладнання, прокладення мереж, відведення земельних ділянок для розміщення радіовеж тощо.

6. Запровадження механізмів зменшення витрат операторів у регіонах з низьким рівнем покриття мобільним зв'язком та Інтернетом.

Стратегічні ініціативи даного додаткового пакету орієнтовані, в першу чергу, на активізацію змін обсягів надання послуг в сфері інформації та телекомунікації як драйвера перетворення національної економіки. Крім того, всі запропоновані ініціативи спрямовані на зростання обсягів поширення ІКТ в суспільстві, однак друга ініціатива також впливає на зміни в сфері інноваційної активності підприємств й зміни використання ІКТ на підприємствах, пов'язаних з інформатизацією.

До дванадцятого (другого додаткового) пакету стратегічних ініціатив «Електронні комунікації – крок у майбутнє» запропоновано включити ініціативи:

1. Реалізації та впровадження заходів, спрямованих на розвиток електронного урядування та електронної демократії.

2. Впровадження електронного документообігу в усі сфери суспільного життя, забезпечення електронної взаємодії між наці-

ональними реєстрами, реєстрами органів місцевого самоврядування, а також іншими електронними інформаційними ресурсами.

3. Удосконалення нормативно-правової бази, що регламентує механізм надання публічних послуг, та забезпечення їх впровадження через Єдиний державний веб-портал електронних послуг «Портал Дія».

4. Забезпечення переведення пріоритетних публічних послуг, у тому числі відкритих даних та інструментів електронної демократії, в електронну форму.

5. Забезпечення доступності для осіб з інвалідністю з порушенням зору, слуху та мовлення офіційних веб-сайтів, реєстрів, інших ресурсів і електронних послуг, доступ до яких забезпечується через Інтернет.

Стратегічні ініціативи даного додаткового пакету орієнтовані, як і попереднього, на активізацію змін обсягів надання послуг в сфері інформації та телекомунікації як драйвера перетворення національної економіки. Крім того, всі запропоновані ініціативи спрямовані на зростання обсягів поширення ІКТ в суспільстві, інноваційно-орієнтовані зміни в структурі національної економіки країни, зміни, пов'язані з використанням інноваційних ІКТ на підприємствах, та зміни використання ІКТ на підприємствах, пов'язаних з інформатизацією.

При впровадженні стратегічних ініціатив доцільно звернути увагу на складові стратегічного забезпечення, які беруть безпосередню участь у їхній реалізації. Такими складовими є організаційне, ресурсне, інституційне, інформаційне та мотиваційне забезпечення.

Для кожної стратегічної ініціативи можуть бути визначено профільні та допоміжні складові. Так, якщо окрема складова забезпечення задіяна у реалізації даної стратегічної ініціативи, таку складову пропонується вважати профільною по відношенню до неї. Якщо ж складова забезпечення лише створює умови для реалізації стратегічної ініціативи, то вона вважається по відношенню до неї допоміжною.

Механізм реалізації пакетів стратегічних ініціатив інноваційно-інформаційних

змін в контексті їх впливу на функціонування національної економіки наведено на рисунку 2.

Таким чином, всі перераховані складові (організаційне, ресурсне, інституційне, інформаційне та мотиваційне забезпечення) тією чи іншою мірою сприяють реалізації стратегічних ініціатив впровадження інноваційно-інформаційних змін в національній економіці.

Інституційне забезпечення (державні та недержавні інституції з відповідними повноваженнями та відповідальністю), організаційне забезпечення (налагоджені зв'язки між інституціями на основі координації, підпорядкування, регламентації, партнерства, контролю та звітування), ресурсне забезпечення (доступ до фінансів та людського капіталу), мотиваційне забезпечення (стимули з боку держави, міжнародних партнерів, внутрішні стимули, в т.ч. нематеріальні), інформаційне забезпечення (формування інформаційного поля впровадження інноваційно-інформаційних змін) – всі ці види забезпечення безпосередньо впливають на реалізацію розроблених пакетів стратегічних ініціатив, орієнтованих на активізацію інноваційно-інформаційних змін в національній економіці.

Водночас, сама активізація інноваційно-інформаційних змін не може виступати самоціллю. Адже інновації та інформація – це інструменти, грамотне використання яких дозволить досягти оптимального рівня показників функціонування національної економіки.

Прогнозування результатів впровадження розроблених ініціатив здійснювалось з орієнтацією на середньорічний темп зростання за 2015–2021 роки над показником, що спостерігався перед 2022 роком, який через вплив воєнної агресії сусідньої країни став по-справжньому кризовим для національної економіки. Така модель має вигляд:

$$Y_f = Y_{stat}^{0,419} \cdot Y_{dyn}^{0,581} \rightarrow Y_{fцільове} \quad (1)$$

де Y_f – зведений показник функціонування національної економіки; Y_{stat} – статичний показник функціонування національ-

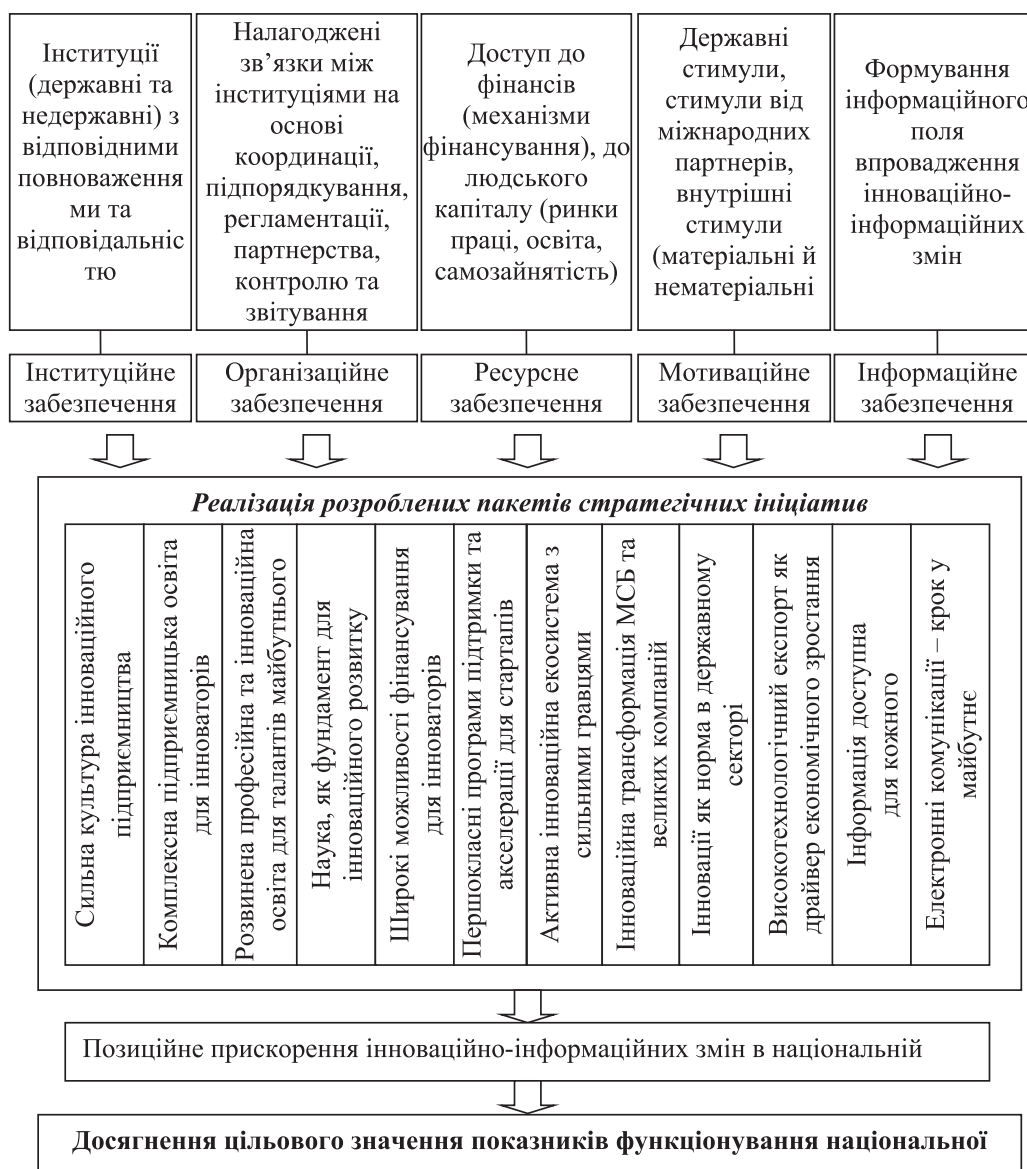

Рис. 2. Механізм реалізації пакетів стратегічних ініціатив інноваційно-інформаційних змін

Джерело: побудовано автором

ної економіки; Y_{dyn} – динамічний показник функціонування національної економіки; $Y_{f\text{ цільове}}$ – цільове значення, визначене виходячи з передвоєнного рівня та середнього темпу росту (близько 0,682 пункти).

При прогнозуванні варто врахувати залежність статичного та динамічного показників функціонування національної економіки від показників інноваційно-інформаційних змін та їхньої динаміки.

Оскільки зведений показник інноваційно-інформаційних змін та зміна даного показника пов'язані між собою, в якості факторного показника варто лишити один з них.

Враховуючи, що коефіцієнт кореляції між статичним показником функціонування національної економіки та зведеним показником інноваційно-інформаційних змін складає 0,948, а з індексом зміни даного показника 0,596, доцільно побудувати модель залежності статичного показника функціонування національної економіки від зведеного показника інноваційно-інформаційних змін:

$$Y_{stat} = -0,464 + 1,809 \cdot X_{ic} \quad (2)$$

де Y_{stat} – статичний показник функціонування національної економіки; X_{ic} – зведений показник інноваційно-інформаційних змін в національній економіці.

Щодо динамічного показника функціонування національної економіки, то між ним та зведеним показником інноваційно-інформаційних змін коефіцієнт кореляції складає 0,287, а з індексом зміни даного показника 0,422. Тобто, більш виправданим є застосування моделі залежності динамічного показника функціонування національної економіки від індекса зведеного показника інноваційно-інформаційних змін:

$$Y_{dyn} = -0,028 + 0,536 \cdot I_{Xitc} \quad (3)$$

де Y_{dyn} – динамічний показник функціонування національної економіки; I_{Xitc} – індекс зміни зведеного показника інноваційно-інформаційних змін в національній економіці.

Побудовані моделі були перевірені на адекватність та достовірність та можуть бути застосовані при прогнозуванні.

Ці залежності мають бути враховані при побудові оптимізаційної моделі й здійсненні пошуку оптимальних значень драйверів якісного перетворення національної економіки та підсилювачів їхнього впливу. При цьому, доцільно накласти обмеження, згідно якого значення показників, що не є підсилювачами впливу драйверів якісного перетворення національної економіки фік-

суються на рівні останнього року досліджуваного періоду. Щодо значень драйверів, то межа прогнозних їх значень визначається наявною тенденцією змін даних показників, а межа прогнозних значень підсилювачів впливу драйверів визначається прогнозними значеннями, визначеними на підставі моделей залежності цих показників з драйверами.

Результати оптимізації показників інноваційно-інформаційних змін та показників функціонування національної економіки, визначені на основі побудованої оптимізаційної моделі, наведені в таблиці 1.

Таким чином, в стратегічній перспективі варто орієнтуватися на зростання зведеного показника інноваційно-інформаційних змін порівняно з поточним рівнем на 68,5 %, що не перевищить довоєнний рівень, але гарантуватиме оптимальний приріст показників функціонування національної економіки. За таких умов, внаслідок планомірного та цілеспрямованого впливу на драйвери якісного перетворення може бути, в першу чергу, покращено значення динамічного показника функціонування національної економіки, тоді як для відновлення статичного показника до значень довоєнного часу необхідно більш значний проміжок часу. Однак,

Таблиця 1

Результати оптимізації показників інноваційно-інформаційних змін та показників функціонування національної економіки

Індикатор	Початковий рівень	Довоєнний рівень	Поточний рівень	Оптимальний рівень
Результати оптимізації показників інноваційно-інформаційних змін				
Узагальнюючий показник інноваційних змін національної економіки країни	0.267	0.52	0.209	0.422
Узагальнюючий показник інформаційних змін національної економіки країни	0.065	0.547	0.387	0.590
Зведений показник інноваційно-інформаційних змін національної економіки країни	0.109	0.538	0.311	0.524
Результати оптимізації показників функціонування національної економіки				
Статичний показник функціонування національної економіки	0.341	0.717	0.164	0,483
Динамічний показник функціонування національної економіки	0.373	0.559	0.118	0,884
Узагальнений показник функціонування національної економіки	0.359	0.620	0.136	0,682

Джерело: розраховано автором

в цілому досягнення оптимальних значень показників інноваційно-інформаційних змін сприятиме досягненню оптимального значення узагальнюючого показника функціонування національної економіки.

Висновки. Таким чином, було враховано результати оцінки інноваційно-інформаційних змін в національній економіці України, визначено драйвери якісних перетворень національної економіки на їх основі.

Доповнено перелік пакетів стратегічних ініціатив, запропонований Міністерством цифрової трансформації пакети стратегічних ініціатив в ході розробки екосистеми інновацій в Україні. Побудовано оптимізаційну модель, що дозволила визначити оптимальні значення показників інноваційно-інформаційних змін та вплив їх на покращення показників функціонування національної економіки.

Список літератури:

1. Горбаченко С. А. Перспективи впровадження моделі інноваційного розвитку економіки України. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2021. №1 (76). С. 9–20.
2. Грущинська Н. М. Інноваційно-інформаційне забезпечення економічного розвитку України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2010. № 8. С. 27–29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2010_8_8 (дата звернення: 06.10.2024).
3. Кириченко М. О. Зарубіжний досвід високорозвинених країн зі сталим розвитком інформаційно-інноваційного суспільства в умовах трансформації сучасної цивілізації. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2017. Вип. 17. С. 51–54.
4. Ковпака А. Інноваційний розвиток країни як рушійний чинник підвищення національної конкурентоспроможності. *Економіка. Управління. Інновації. Серія: Економічні науки*. 2021. Вип. 1. URL: <http://eu1.zu.edu.ua/article/view/234658/238776> (дата звернення: 06.10.2024).
5. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. Київ : Аграр Медіа Груп, 2019. 492 с.
6. Любчик К. Л. Парадигма глобального інформаційного суспільства: формування й основні засади. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 43. С. 29–33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2019_43_6 (дата звернення: 06.10.2024).
7. Манцуров Д. І., Щукін Б. М., Дрига С. Г. Оцінювання впливу інновацій на темпи і пропорції економічного зростання. *Вчені записки. Збірник наукових праць. КНЕУ*. 2014. Вип. 16. С. 41–47. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/aede0887-7c7e-498b-8dc1-224359282994/content> (дата звернення 06.10.2024).
8. Старченко Г. В. Інноваційна модель розвитку економіки України: проектно-орієнтований підхід. *Ефективна економіка*. 2019. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7226> (дата звернення: 06.10.2024).
9. Чернишов О. Ю., Павловська Ю. В. Вплив індексу інноваційного розвитку на стан економічного розвитку та бізнес-середовища України. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2022. № 1–2(80–81). С. 145–162.
10. Чех Л. М., Корогодова О. О. Інноваційний розвиток економіки України в умовах Індустрії 4.0. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2020. № 14. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/205849> (дата звернення: 06.10.2024).
11. Шевчук Ю. А. Інноваційний розвиток, як внутрішній стан і форма функціонування «нової економіки». *Формування ринкової економіки*. 2013. №29. С. 59–69. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32609796.pdf> (дата звернення: 06.10.2024).
12. Калінеску Т., Пономарьова І. Формування збалансованої системи показників стратегічного управління підприємством. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2008. Том 10. С.40–44
13. Артеменко Л., Рижикова Н., Лагодієнко В. Стратегічне управління як інструмент створення довгострокової цінності бізнесу. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. № 6. Том 1. С. 75–82.
14. Балан В. Г., Подчерняєва В. О. Стратегічне управління розвитком підприємства на ринку освітніх ІТ-послуг. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2021_4_37 (дата звернення: 06.10.2024).
15. Рекуненко І. І., Кобушко Я. В., Рибальченко С. М., Марин М. Розроблення стратегії управління промислового підприємства на основі збалансованої системи показників. *Вісник Сумського державного університету. Серія: Економіка*. 2021. № 2. С. 221–227. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSU_ekon_2021_2_29 (дата звернення: 06.10.2024).
16. Сидоров О. А. Методичний підхід до оцінки інноваційно-інформаційних змін. *Економічний простір*. 2024. Вип. 191. С. 268–274. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/191-44> (дата звернення: 06.10.2024).
17. Статистична інформація. *Державна служба статистики України*. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 06.10.2024).

18. Data and analytics: taking the pulse of the information society. *ITU-D ICT Statistics*. URL: <https://www.itu.int/itu-d/sites/statistics/> (дата звернення: 06.10.2024).
19. UN E-Government Knowledgebase. *United Nations. Department of Economic and Social Affairs*. URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data-Center> (дата звернення: 06.10.2024).
20. Розвиваємо цифрову державу: долучайтесь до обговорення Стратегії розвитку екосистеми інновацій в Україні. *Міністерство цифрової трансформації України*. 2023. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/rozvivaemo-tsirovu-derzhavu-doluchaytesya-do-obgovorennya-strategii-rozvitku-ekosistemi-innovatsiy-v-ukraini> (дата звернення: 06.10.2024).
21. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки : Постанова від 5 серпня 2020 р. № 695. *Кабінет Міністрів України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020> (дата звернення: 06.10.2024).
22. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 1 грудня 2022 р. № 2807-IX. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20> (дата звернення: 06.10.2024).

References:

1. Horbachenko S. A. (2021) Perspektyvy vprovadzhennia modeli innovatsiinoho rozvytku ekonomiky Ukrainy [Prospects for the implementation of the model of innovative development of the economy of Ukraine]. *Herald of socio-economic research*, no. 1 (76), pp. 9–20.
2. Hrushchynska N. M. (2010) Innovatsiino-informatsiine zabezpechennia ekonomichnoho rozvytku Ukrainy [Innovative and informational provision of the economic development of Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, no. 8, pp. 27–29. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2010_8_8 (accessed October 6, 2024).
3. Kyrychenko M. O. (2017) Zarubizhnyi dosvid vysokorozvynenykh krain zi stalym rozvytkom informatsiino-innovatsiinoho suspilstva v umovakh transformatsii suchasnoi tsyvilizatsii [Foreign experience of highly developed countries with sustainable development of information and innovation society in the conditions of transformation of modern civilization]. *Actual problems of philosophy and sociology*, vol. 17, pp. 51–54.
4. Kovpaka A. (2021) Innovatsiinyi rozvytok krainy yak rushiinyi chynnnyk pidvyshchennia natsionalnoi konkurentospromozhnosti [Innovative development of the country as a driving factor in increasing national competitiveness]. *Ekonomika. Upravlinnia. Innovatsii. Seriya: Ekonomichni nauky – Economy. Management. Innovations. Series: Economic Sciences*, vol. 1. Available at: <http://eui.zu.edu.ua/article/view/234658/238776> (accessed October 6, 2024).
5. Kraus N. M. (2019) *Innovatsiina ekonomika v hlobalizovanomu sviti: instytutsionalnyi bazys formuvannia ta traiektoriia rozvytku: monohrafiia* [Innovative economy in the globalized world: institutional basis of formation and development trajectory: monograph]. Kyiv: Ahrar Media Hrup. (in Ukrainian)
6. Liubchuk K. L. (2019) Paradyhma hlobalnoho informatsiinoho suspilstva: formuvannia y osnovni zasady [Paradigm of the global information society: formation and basic principles]. *Prychornomorski ekonomichni studii – Black Sea Economic Studies*, vol. 43, pp. 29–33. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2019_43_6 (accessed October 6, 2024).
7. Mantsurov D. I., Shchukin B. M., Dryha S. H. (2014) Otsiniuvannia vplyvu innovatsii na tempy i proportsii ekonomichnoho zrostantia [Evaluation of the impact of innovations on rates and proportions of economic growth]. *Vcheni zapysky. Zbirnyk naukovykh prats. KNEU – Scientific notes. Collection of scientific papers. KNEU*, vol. 16, pp. 41–47. Available at: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/aede0887-7c7e-498b-8dc1-224359282994/content> (accessed October 6, 2024).
8. Starchenko H. V. (2019) Innovatsiina model rozvytku ekonomiky Ukrainy: proektno-oriientovanyi pidkhid [Innovative model of economic development of Ukraine: a project-oriented approach]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, no. 8. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7226> (accessed October 6, 2024).
9. Chernyshov O. Iu., Pavlovska Yu. V. (2022) Vplyv indeksu innovatsiinoho rozvytku na stan ekonomichnoho rozvytku ta biznes-seredovyshcha Ukrainy [The influence of the innovative development index on the state of economic development and the business environment of Ukraine]. *Herald of socio-economic research*, no. 1–2 (80–81), pp. 145–162.
10. Chekh L. M., Korohodova O. O. (2020) Innovatsiinyi rozvytok ekonomiky Ukrainy v umovakh Industrii 4.0 [Innovative development of the economy of Ukraine in the conditions of Industry 4.0]. *Aktualni problemy ekonomiky ta upravlinnia – Actual problems of economy and management*, no. 14. Available at: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/205849> (accessed October 6, 2024).
11. Shevchuk Yu. A. (2013) Innovatsiinyi rozvytok, yak vnutrishnii stan i forma funktsionuvannia «novoi ekonomiky» [Innovative development as the internal state and form of functioning of the “new economy”]. *Formuvannia rynkovoï ekonomiky – Formation of market economy*, no. 29, pp. 59–69. Available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/32609796.pdf> (accessed October 6, 2024).
12. Kalinesku T., Ponomarova I. (2008) Formuvannia zbalansovanoi systemy pokaznykiv stratehichnoho upravlinnia pidpriemstvom [Formation of a balanced system of indicators of strategic management of the enterprise]. *Bulletin of the Eastern Ukrainian National University named after Volodymyr Dahl*, vol. 10, pp. 40–44
13. Artemenko L., Ryzhykova N., Lahodiienko V. (2022) Stratehichne upravlinnia yak instrument stvorennia dovhostrokovoï tsinnosti biznesu [Strategic management as a tool for creating long-term business value]. *Bulletin of the Khmelnytskyi National University. Economic sciences*, no. 6, vol. 1, pp. 75–82.

14. Balan V. H., Podcherniaieva V. O. (2021) Stratehichne upravlinnia rozvytkom pidpriemstva na rynku osvitynih IT-posluh [Strategic management of enterprise development in the market of educational IT services]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, no. 4. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2021_4_37 (accessed October 6, 2024).
15. Rekenenko I. I., Kobushko Ya. V., Rybalchenko S. M., Maryn M. (2021) Rozroblennia stratehii upravlinnia promyslovoho pidpriemstva na osnovi zbalansovanoi systemy pokaznykiv [Development of an industrial enterprise management strategy based on a balanced system of indicators]. *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu. Serii: Ekonomika – Bulletin of Sumy State University. Series: Economy*, no. 2, pp. 221–227. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSU_ekon_2021_2_29 (accessed October 6, 2024).
16. Sydorov O. A. (2024) Metodychnyi pidkhid do otsinky innovatsiino-informatsiinykh zmin [Methodical approach to the evaluation of innovative and informational changes]. *Ekonomichniy prostir – Economic space*, no. 191, pp. 268–274. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/191-44> (accessed 06 October 2024).
17. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. *Statystychna informatsiia. – Statistical information*. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed October 6, 2024).
18. ITU-D ICT Statistics. Data and analytics: taking the pulse of the information society. Available at: <https://www.itu.int/itu-d/sites/statistics/> (accessed October 6, 2024).
19. United Nations. Department of Economic and Social Affairs. UN E-Government Knowledgebase. Available at: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data-Center> (accessed October 6, 2024).
20. Ministerstvo tsyfrovoi transformatsii Ukrainy (2023). *Rozvyvaiemo tsyfrovu derzhavu: doluchaitesia do obhovorennia Stratehii rozvytku ekosystemy innovatsii v Ukraini* [Ministry of Digital Transformation of Ukraine: website. We are developing a digital state: join the discussion of the Strategy for the Development of the Innovation Ecosystem in Ukraine]. Available at: <https://thedigital.gov.ua/news/rozvivaemo-tsifrovu-derzhavu-doluchaytesya-do-obgovorennia-strategii-rozvitku-ekosistemi-innovatsiy-v-ukraini> (accessed October 6, 2024).
21. Kabinet Ministriv Ukrainy: Postanova (2020) *Pro zatverdzhennia Derzhavnoi stratehii rehionalnoho rozvytku na 2021–2027 roky* [Cabinet of Ministers of Ukraine: Resolution. On the approval of the State Strategy for Regional Development for 2021–2027]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020> (accessed October 6, 2024).
22. Verkhovna Rada Ukrainy: Zakon Ukrainy (2022) *Pro Natsionalnu prohramu informatyzatsii* [Verkhovna Rada of Ukraine: Law of Ukraine. On the National Informatization Program]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20> (accessed October 6, 2024).